

עבודת השם

פרשת "מזרח" (שבת הגדולה)

אמר רבי ינאי: כל ימי חיי לא עמדתי על משמעת הפסוק הזה, עכשיו שאמר לי הרוכל הזה אני מבין הפסוק, וכן אמר שלמה המלך: שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו (משלי). מי ששומר פיו ואינו מדבר לשון הרע, שומר נפשו מצרעת. זהו המעשה המובא במדרש.

ויש לתמוה מהי החכמה שאמר הרוכל עד שאמר עליו ר' ינאי שאילולא הוא לא היה מבין משמעות הכתוב. והרי מה שאמר הרוכל כתוב בפסוק ואנו אומרים אותו כל יום. ועוד יש לשאול מה הקושי בפסוק שר' ינאי לא הבינו בלי הרוכל. אבל לפי מה שבארנו יובנו הדברים. כי ר' ינאי אמר הרי נאמר בתורה שכל המדבר לשון הרע עונשו שהוא לוקה בצרעת, ואנו רואים הרבה אנשים שמדברים לשון הרע ואין להם כלום, וכן מה שכופל הכתוב: ואומר: מי האיש החפץ חיים: אוהב ימים לראות טוב, והנה בא הרוכל ואמר: מאן בעי סם חיי, היינו מי רוצה להיות בריא בגופו ונפשו שלא ילקה בהם בצרעת, שכן מצרע חשוב כמת.

וכשנודע לר' ינאי שיש צרעת בנפש כמו בגוף נתיישבו לו הקושיות שהיו לו ואמר: עכשיו אני מבין משמעות הדברים שאמר שלמה המלך ע"ה: שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. כי מצרות הוא כמו צרעת, ואמר נפשו מכאן מוכח שיש צרעת בנפש כמו בגוף. וזה שאמר הכתוב צרעת הנפש ולא נקט צרעת הגוף, מפני שחמורה צרעת הנפש מצרעת הגוף כפי שהראנו למעלה ועוד מאחר שהנפש טמאה בצרעת אין תפילתו מתקבלת עד שייכנע ויחזור בתשובה. ולכן אומר הכתוב: ביום טוהרתו והובא אל הכהן, ר"ל ביום שיטהר מעון לשון הרע ויחזור בתשובה, אז יובא אל הכהן רמו להקב"ה ותפילתו תתקבל. ותורתו של המספר לשון הרע שיעמול בתורה אחרי שיחזור בתשובה.

"וְצִוָּהוּ, הַכֹּהֵן, וְלָקַח לְמִטְהָר שְׁתֵּי-צַפְרִים חִיּוֹת, טְהוֹרוֹת;" (ויקרא י"ד) "טהרות פרט לעוף טמא. לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוט דברים, לפיכך הזקקו לטהרתו צפרים שמפטטים תמיד בצפצוף קולי" ישנו תולעת ואזוב ישפיל את עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב (רש"י). בתקופת גלותו שכר הגר"א עגלון יהודי עם עגלתו, על מנת לנסוע בה מעיירה אחת לשנייה. בדרכו סטה הסוס לצידי הדרך הכבושה, ובפרסות רגליו דרך על ערוגות גינה הגובלת עם הדרך ופגע בהן. כאשר הבחין הנוכרי בעל הגינה בנזק

"זאת תהיה תורת המצרע, ביום טוהרתו: והובא, אליה-כהן." (מצרע י"ב) ואל תתמהו על מה שאומרים חז"ל שהמספר לשון הרע לוקה בצרעת הרי אנו רואים הרבה אנשים שמדברים לשון הרע והם בריאים ושלמים ואין שום פגימה בבשרם. דעו שהצרעת הנאמרה בתורה היא או בגוף או בנשמה. שאם אינה פוגעת בגופו היא פוגעת בנפשו. וצרעת הנפש יותר גרועה מצרעת הגוף, כי כל לילה כשהנשמה עולה למעלה בשמים, כל קדושי מעלה נפרדים ממנה והולכים ומכריזים לפניו שהיא טמאה, כמו שנאמר: וטמא טמא יקרא. ואם אינו עושה תשובה בזה העולם, כשהוא נפטר מן העולם אין נותנים לנפשו להיכנס למחנה הצדיקים וכולם בורחים ומסתלקים מפניה. וכמה צער יש לאותה נשמה הנקלעת ממקום למקום ואין אחד הרוצה לעמוד במחיצתה. מתייסרות הנשמות של מספרי לשון הרע בייסורים קשים, ובה תבינו המעשה המסופר במדרש.

מעשה ברובל שהיה מחזר בעיירות והיה מכריז ואומר: מאן בעי סם חיי. מי רוצה לקנות תבלין של חיים. מצאו רבי ינאי שהי' בביתו וקרא לו דרך החלון ואמר לו: עלה לביתי, כי אני רוצה להשתמש באותו דבר שאתה מכריז עליו. אמר לו: תבלין זה אינו בשבילך ולא בשביל שכמותך, הפציר בו ר' ינאי שיעלה ועלה. אמר לו: היכן תבלין החיים שאתה מוכר. הוציא הלה ספר תהילים מכיסו והראה לו בפרשה (ל"ד) שאומר הכתוב: מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה. ר"ל מי שרוצה לקנות חיים, נצור מפיו מדבר לשון הרע.

18:43	כניסת השבת
19:43	צאת השבת
19:06	שקיעה
20:18	ה. תס
6:24	הנץ

הפטרחה: "וערפה לה"

לפני שיכניסו אותו לקבר בקשה אשתו לומר כמה מילים - ואכן כך אמרה: אני ובעלי כיום בערך בגיל שישים ואין לנו ילדים ולהוי ידוע לכם שזה לא משום שאני או הוא לא יכולנו להביא ילדים, אלא מעשה שהיה כך היה: כשהתגוררנו ברוסיה במשך כעשרים שנה לא היה במקומנו מקווה טהרה והיות והייתי אסורה לבעלי ללא מקווה, לכן בעלי לא נגע בי ולא קרב אלי. ולאחר שעלינו לארץ כבר לא יכולתי להביא ילדים ע"כ.

המעשה הזה הינו תוכחה גדולה לאותם שעדיין לא שומרים טהרת המשפחה, כל עוד שכיום לא חסר כלום והמקוואות מחוממים ונקיים ובזמן אמותינו וסבותינו היו טובלות בבור באמצע היער, ולפעמים שוברות הקרח כדי לטבול, אם כן איזו אישה מסוגלת כיום לומר שיש קושי בדבר, כל אישה מבת ישראל שהורגלה לטבול במקווה טהרה יודעת איזו התעלות מיוחדת וקדושה מביאה לתוך ביתה. (לבוש יוסף).

שנגרם לערוגותיו, מיהר אל העגלה ועצר אותה. העגלון מיהר להסתלק, והנוכרי בכעסו פגע באדם היושב בה, הוא הגר"א, על שלא השגיח על הסוס ולא עצר בו, שלא לנסות מן הדרך הכבושה. הגר"א יכול היה לענות לו: "לא אני אשם אלא העגלון, שלא כיוון את סוסו בדרך הישרה", אך בכל זאת החליט להימנע מכל תשובה. הנוכרי, שתבע שישלמו לו דמי נזיקין, הוסיף להרביץ בו, והגר"א ספג את מכותיו של הנוכרי ולא פצה פה. לאחר זמן הסביר הגר"א כי לא פתח את פיו להצטרף בפני הנוכרי, בעל הגינה, שכן אילו היה נכנס עמו בדברים ומטיל את האשמה על העגלון, היה רואה עצמו כמלשין על יהודי בפני נוכרי, שהוא עוון גדול מאד. ("הנאון החסיד מוילנא").

"יְהוּדִים אֵת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִטְמָאֲתֶם; וְלֹא יִמְתּוּ בְּטְמָאֲתֶם,"
(ויקרא ט"ז)
מעשה שספרו חברה קדישא על רוסיה פשוט שערכו לו מצוות לוייה ובקושי היה מנין ללוותו לקבר.

ע"פ ילקוט יוסף כרך ד.

פִּינֵת הַהֲלָכוֹת "עַל מִי מַחְלִלִין אֶת הַשַּׁבָּת"

ט. אם נפלה דליקה בחצר וירא שתתפשט האש לחצר אחרת והנמצאים שם יבואו לידי חשש סכנה, וכגון שיש שם חולים או קטנים שאין ביכולתם לברוח מהר, וגם אי אפשר לחלצם מהמקום במהירות, מכבין את הדליקה בשבת בכל אופן, הן ע"י הזמנת מכבי-האש, והן באופן עצמי, כדי שלא יבואו לידי חשש סכנה. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רעב)

י. מי שנפלה עליו מפולת בשבת, מפנים מעליו את המפולת כדי לחלצו, אף אם יש ספק גדול אם הוא עדיין חי, ואף אם יש ספק אם בכלל יש שם אדם, או אם יהודי או גוי, יש לפקח את הגל בשבת גם בפעולות הכרוכות באיסורי תורה. ואם מצאווהו תחת המפולת ובדקו ומצאו שאינו נושם, אף על פי כן מחללים עליו את השבת, כיון שבזמנינו אפשר לבצע בו פעולות החייה שונות וחוזר ונושם כדרכו. וכל שיש סיכוי כל שהוא להצילו מחללים עליו את השבת. שבזמנינו עינינו הרואות שפעמים רבות מועילה הנשמה מלאכותית להחזרת האדם לנשימה רגילה אף במקרים מסובכים, כגון מי שנפצע בתאונת דרכים, או למי שנפל ממקום גבוה, ואחר זמן מה חוזר ונושם כרגיל על-ידי הנשמה מלאכותית. ולכן בוודאי שצריכים לחלל עליו שבת אפילו אם הפסיק לנשום, כל שיש סיכוי קלוש להצילו. (ילקוט יוסף שבת ד' עמוד ערב)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
חיה שורחזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד...

סיפור בהמשכים "זיוף שהציל" חלק ב.

קיצור: הימים ימי מלחמת-העולם הראשונה. היהודים נקלעו למצוקה גדולה. הטורקים חשדו ביהודים כי הם נוטים לצד האיטלקים. **המשך:** הוא התלבט רבות כיצד לנהוג, ולבסוף החליט לגשת אל בית-הסוהר, לפגוש את רבי שושן בתאו, ולהראות לו את המכתב. את הפגישה הסדיר מפקד בית-הסוהר, ידידו השני של הרב, שאף הוא נחרד מההתפתחות החמורה. במר-ליבו חיבק השליח את רבי שושן ובכה על צווארו. הוא התנצל על שהוא נאלץ למסור את המכתב, והסביר שאם לא יעשה כן, הוא עלול לשלם בחייו. רבי שושן, שידע ערבית על בורייה, קרא את המכתב שוב ושוב, ולפתע אורו עיניו. הוא ביקש מהשליח מחק וכלי כתיבה, מחק וכתב, ובתוך כמה דקות מסר את האיגרת בחזרה לידי השליח. הלה הביט באיגרת והתפעל מהשינוי שנעשה ביד אמן. אילו לא זכר את אשר נכתב בה בתחילה, לא היה מבחין כלל בשינוי. רבי שושן שינה שתי מלים: במקום "ביום שישי הבא" כתב רבי שושן "ביום ראש-החודש הבא". השליח מסר את המכתב למושל. זה קרא את המכתב והמתין לראש-החודש. בתוך כך גברו והלכו הקרבות בין המורדים ובין האיטלקים, והללו לא נתנו את דעתם לבדוק אם גזר-הדין של רבי שושן בוצע. עבר שבוע ימים, ואז הסתער על העיר המצביא האיטלקי הגנרל בדוליו, הפציץ את העיר הפצצה כבדה, וכעבור כמה ימים כבש אותה מידי הטורקים. יהודי ושמו יצחק עזרא מסר את נפשו כדי להיפגש בדחיפות עם הגנרל. הוא פנה אל הגנרל בתחנונים, כי רב העיר יושב בבית-הסוהר באשמת ריגול, והמורדים גזרו עליו מוות בש"פ. מיד שלח הגנרל את אנשיו להוציא את רבי שושן לחופשי, ושילחו בכבוד, בליווי משמר חיילים, אל אחיו בעיר טריפולי. בשנים שלאחר מכן הוסיף הרב להתגורר באלזאוויה ובערוב ימיו שוב עקר לטריפולי, ושם מונה לרב העיר. בימי מלחמת ששת הימים, בעקבות הניצחון הניסי, התערער מצב היהודים. הערבים קמו לפרוע פרות ביהודים, והמלך הורה להעביר את רוב היהודים למחנה שמור בחסותו. היהודים שנותרו מחוץ למחנה השמור סבלו מהתנכלויות חוזרות ונשנות. בערב חג-השבועות תשכ"ז הקיפו מאות ערבים את הבניין שבו התגורר רבי שושן. בבניין הסתגרו עוד משפחות יהודיות חששו כי בכל רגע יתפרצו הפורעים פנימה. אך בנס נמנעה חניסותם אל הבניין. כלי-רכב צבאיים שוגרו כדי להעביר את הרב ושאר שוכני הבניין אל המחנה השמור. אולם חיי המחנה לא הטיבו עם הרב, והוא נפל למשכב. ביום כ"ז בסיוון השיב את נשמתו ליוצרו, והוא בן 98 שנים. **סוף!**